

जलसंपदा विभागातील ७५ अपूर्ण सिंचन प्रकल्पांपैकी प्रथम टप्प्यात ३१ अपूर्ण सिंचन प्रकल्प पूर्ण करणे व १५५ प्रकल्पांपैकी प्रथम टप्प्यात ६० प्रकल्पांच्या कालवे व वितरण प्रणालीमध्ये सुधारणा करणे या कामांसाठी नाबार्डकडून NIDA अंतर्गत घेण्यात येणाऱ्या कर्जाच्या व्याज दरासंदर्भात निश्चित कार्यपद्धती (मार्गदर्शक सूचना) विहित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक-संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.४५/अर्थबळ

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक - ०२/०७/२०२५

**प्रस्तावना :-**

राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक (नाबार्ड) ही कृषि व ग्रामीण विकासासाठी राष्ट्रीय बँक आहे. नाबार्डच्या माध्यमातून शेतकरी, ग्रामीण उद्योजक, लघु उद्योग, कृषि आणि ग्रामीण विकास कार्यात सहभागी असलेल्या व्यक्तींना कर्ज तसेच सबसिडी मिळते. नाबार्डमार्फत ग्रामीण पायाभूत सुविधा विकास निधी (RIDF) मंजूर केला जातो. शासनाच्या विविध विभागांतर्गत सुरु करण्यात येणाऱ्या ग्रामीण पायाभूत सुविधा प्रकल्पांना वित्त पुरवठा करण्यासाठी हा निधी वापरला जातो. या शिवाय, जलसंपदा विभागातील ७५ अपूर्ण सिंचन प्रकल्पांपैकी प्रथम टप्प्यात ३१ अपूर्ण सिंचन प्रकल्प पूर्ण करणे व १५५ प्रकल्पांपैकी प्रथम टप्प्यात ६० प्रकल्पांच्या कालवे व वितरण प्रणालीमध्ये सुधारणा करणे या कामांसाठी NIDA (80%) व RIDF (20%) अंतर्गत कर्ज घेण्यात येत आहे. यामधील NIDA (80%) व RIDF (20%) हे कर्जाचे प्रमाण नाबार्डने प्रस्तावित केल्यानुसार आहे. सदर कर्जामधील RIDF चा व्याजदर निश्चित असतो.

सदर कर्जाची मागणी करण्यासाठी विहित नमुन्यातील Drawal Application शासनाच्या संबंधित प्रशासकीय विभागामार्फत वित्त विभागास पाठविण्यात येते, नंतर नोडल अधिकारी म्हणून वित्त विभागामार्फत सदर Drawal Application नाबार्डला पाठविण्यात येते, अशी कार्यपद्धती सद्यःस्थितीत अस्तित्वात आहे. नाबार्डकडून Drawal Application द्वारे वितरीत करावयाच्या रकमेसाठी NIDA चा व्याजदर कळविण्यात येऊन त्यास शासनाची मान्यता घेण्यात येते. या कार्यवाहीमध्ये बराच वेळ वाया जातो. या कार्यवाहीमध्ये कालापव्यय होऊ नये याकरीता प्रत्येक Drawal Application च्या वेळी नाबार्डद्वारे आकारण्यात येणाऱ्या NIDA च्या व्याज दरासंदर्भात एक निश्चित कार्यपद्धती (मार्गदर्शक सूचना) निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

## शासन निर्णय -

राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक (नाबार्ड) यांचेकडून जलसंपदा विभागातील ७५ अपूर्ण सिंचन प्रकल्पांपैकी प्रथम टप्प्यात ३१ अपूर्ण सिंचन प्रकल्प पूर्ण करणे व १५५ प्रकल्पांपैकी प्रथम टप्प्यात ६० प्रकल्पांच्या कालवे व वितरण प्रणालीमध्ये सुधारणा करणे या कामांसाठी NIDA व RIDF अंतर्गत कर्ज घेण्यात येत आहे. या कामांचे Drawal Application साठी NIDA चा व्याजदर निश्चित करण्याबाबत नाबार्डकडून प्राप्त झालेली SoP शासन स्तरावरून मान्य करण्यात येत असून, ती खालीलप्रमाणे उदाहरणासह निर्गमित करण्यात येत आहे :-

RIDF - NIDA RoI	RIDF RoI	SGS RoI	NIDA RoI	Remarks
1	2	3	4	5
The interest rate after blending under RIDF and NIDA will be equal to or less than the rate of interest of State Government Securities (SGS).	Current rate of interest arrived based on a formula i.e. Bank Rate minus 1.50%.	RoI of SGS of the latest tenor of 7 years or above –issue or reissue immediately prior to the drawal application date of disbursement.	RoI of NIDA will be equal to or lower than RoI of the latest tenor of 7 years or above - issue / reissue immediately prior to the drawal application date of disbursement.	<ul style="list-style-type: none"> <li>While considering the same, in case if more than one SGS (7 years or above) were issued on a single day, then the issue with a lowest tenor (not less than 7 years) of SGS of GoM may be considered.</li> </ul>

**Illustration** – (If NIDA 80% and RIDF 20% the total loan amount will be Rs.15000 cr.)

Drawal Application Date 11<sup>th</sup> Feb, 2025

**RIDF RoI** - 5%

**NIDA RoI** –

‘A’ which is to be calculated with a Formula as follows :

$0.80 \times \text{RoI on NIDA Loan i.e. } A + 0.20 \times \text{RoI on RIDF Loan}$

$= \text{RoI of SGS of the latest tenor of 7 years or above}$

**Effective NIDA RoI**

(SGS rate is 7.12%, issue date is 4<sup>th</sup> Feb, 2025)

$0.80 \times A + 0.20 \times 5.00 = 7.12$

$0.80A + 1.00 = 7.12$

$0.80A = 7.12 - 1.00$

$0.80A = 6.12$

$A = 6.12 / 0.80$

$A = 7.65$

**Therefore Effective RoI of NIDA is 7.65%**

**Note:** a) The date of receipt of complete drawal application as per Annexure will be reckoned as the date of Drawal application, accordingly the RoI will be arrived.

b) Release will be made by NABARD in three working days from the date of drawal application.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्यांचा सांकेतांक २०२५०७०२१४५९३५३६०५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सुनिल शिंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ७) सर्व सन्माननीय सदस्य, विधानपरिषद/ विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई,
- ८) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई,
- ९) मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- १०) मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ११) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर,
- १३) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर,
- १४) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन विभाग (सर्व), मंत्रालय, मुंबई,
- १५) संचालक, लेखा व कोषागारे, (म.रा.) मुंबई,
- १६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.